

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1840.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

På grund af de från Eders Kongl. Majts Befallningshafvande och öfrige vederbörande till Commerce-Collegium inkomne uppgifter rörande Fabrikerne, Hus-slöjderne och Handtverkerierne i Riket för sistlidet år 1840, får Collegium, jemlikt dess åliggande, till Eders Kongl. Majt härmedelst i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med omförmälde näringar under loppet af samma år.

För att lemna en allmän öfversigt af Fabrikernes och Manufacturernes ställning under den tid, ifrågavarande berättelse omfattar, samt tillika bereda en jämförelse emellan dåvarande förhållanden och dem, hvilka i enahanda afseende ägde rum så väl nästföregångne år som år 1831, har Collegium låtit upprätta och bifogar härjemte i underdånighet närlagde Tabell Lit. A., upptagande för hvardera af åren 1831, 1839 och 1840 antalet af fabriker och dervid sysselsatte arbetare, tillverkningarnes värde, äfvensom qvantiteten och slagen af de hufvudsakligaste fabriksvaror. Enligt hvad nämnde tabell utvisar, uppgick antalet af de vid 1840 års slut i Riket befintlige Fabriker och Manufactur-

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer.

Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerkollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1840.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

**Commerce-Collegii underdåniga Berättelse
om Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1840**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o Klädesfabrikerne.....	2.
Etoffsfabrikerne.....	4.
2:o Bomulls- och Linneväfnads-fabrikerne.....	4.
3:o Mekaniska Bomulls-Spinnerierne.....	5.
4:o Segel- och Tältduks-fabrikerne.....	6.
5:o Siden-fabrikerne.....	7.
6:o Band-fabrikerne.....	7.
7:o Cattuns-tryckerierne.....	8.
8:o Färgerierne.....	8.
9:o Socker-raffinerings-Verken.....	8.
10:o Tobaks- och Snus-fabrikerne.....	9.
11:o Läder-fabrikerne.....	10.
12:o Saffians-fabrikerne.....	11.
13:o Fabrikerne för åstadkommande af glas eller de så kallade Glasbruken.....	11.
14:o Fabrikerne för tillverkning af Papper.....	11.
15:o Oljeslagerierne.....	12.
16:o Fabrikerne för tillverkning af Porcelaine.....	13.
17:o Såpsjuderierne.....	14.
18:o Fabrikerne för förfärdigande af Mekanisk Redskap.....	14.
19:o Porter-fabrikationen.....	14.
Övrig Tillverkning.....	15.
Hus-slöjderne.....	16.
Handtverkerierne.....	18.

Sammandrag för År 1840

	Sid.
Lit. A. Jemförelse-Sammandrag för Åren 1831, 1839 och 1840.....	21.
General-Sammandrag öfver de vid Manufacturierne befintliga Stolar och Arbetare samt Tillverkningsvärde för åren 1831, 1839 och 1840.....	22-23.
Vid Fabrikerne har under loppet af åren 1831, 1839 och 1840 blifvit tillverkadt.....	24-27.
Lit. B. Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka Tillståndsbrief blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1840.....	28-29.
Lit. C. Förteckning å Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1840.....	30-33.
Lit. D. Sammandrag af de från Magistraterna, till Kongl. Commerce-Collegium, inkomne Förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärlingar och andra vid arbetet skattskrifne personer för år 1840.....	34-37.
Lit. E. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne Förteckningar öfver Idkare af sådane Näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk, och icke heller lyda under Hall-Rätt år 1840.....	38-41.
Lit. F. Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1840, enligt de från Magistraterna inkomna förteckningar.....	42-45.
Lit. G. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium år 1840 inkomne förteckningar öfver Handtverkare på Landet	

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1840.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

På grund af de från Eders Kongl. Majts Befallningshafvande och öfrige vederbörande till Commerce-Collegium inkomne uppgifter rörande Fabrikerne, Hus-slöjderne och Handtverkerierne i Riket för sistlidet år 1840, får Collegium, jemlikt dess åliggande, till Eders Kongl. Majt härmedelst i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med omförmälde näringar under loppet af samma år.

För att lemna en allmän öfversigt af Fabrikernes och Manufacturernes ställning under den tid, ifrågavarande berättelse omfattar, samt tillika bereda en jämförelse emellan dåvarande förhållanden och dem, hvilka i enahanda afseende ägde rum så väl nästföregångne år som år 1831, har Collegium låtit upprätta och bifogar härjemte i underdånighet närlagde Tabell Lit. A., upptagande för hvardera af åren 1831, 1839 och 1840 antalet af fabriker och dervid sysselsatte arbetare, tillverkningarnes värde, äfvensom qvantiteten och slagen af de hufvudsakligaste fabriksvaror. Enligt hvad nämnde tabell utvisar, uppgick antalet af de vid 1840 års slut i Riket befintlige Fabriker och Manufactur-

verkstäder, hvilka lyda under Hall-Rätt, till 2,176 st., för hvilkas drifvande begagnades 15,410 arbetare. I jemförelse med förhållandet nästföregångne år hade följaktligen fabrikerne ökats med 79 st. och arbets-personalen med 549. Sammanställas åter uppgifterne för åren 1831 och 1840, visar sig för sistnämnde år en tillökning i fabrikernes antal af 294 st. och i arbetarnes af 3,408. Mängden af de vid väfveri-fabrikerne använde stolar uppgick sistlidet år till 2,308 st. eller 605 st. mera än år 1831.

I likhet med hvad uti förut afgifne berättelser ägt rum, får Collegium i underdånighet särskildt redogöra för de i hänseende till kvantiteten och värdet af tillverkningarne mest betydande fabriks-handteringar.

1:o *Klädesfabrikerne.* Vid dessa verk, till antalet 116 st., med 575 st. stolar och 3,476 arbetare, uppgick fabrikationen år 1840 till 638,065 alnar egentligt kläde, 87,261 alnar diverse andra ylle-väfnader och 3,161 st. filter och dukar. Om härmed jemföres förhållandet år 1839, finnes, att ehuru tillverkningen af diverse ylle-väfnader förlidet år ökats med 29,374 alnar och af filter och dukar mer än tredubblats, kvantiteten af egentligt kläde deremot samma år understigit det år 1839 åstadkomne belopp af enahanda vara med 34,051 alnar, i följd hvaraf värdet å klädesfabrikernes samtliga tillverkningar år 1840 nedgått till 3,991,048 R:dr eller 54,941 R:dr mindre än det för nästföregående året uppgifne. Omförmålde minskning bör helt och hållet tillskrifvas det förhållande, att, sedan Fabriksidkaren P. C. Dählström i början af sistlidet år nödgats afträda sin egendom till borgenärens förnöjande, hans fabrik under den återstående delen af året icke varit i verksamhet.

Å de i Norrköping sistlidet år befintliga 75 klädesfabriker, hvarvid begagnats 367 stolar och 2,298 arbetare, utgjorde sammanlagde tillverkningen 461,485 alnar, uppskattade till 3,056,151 R:dr, hvilken fabrikation öfverskjuter den i nämnde stad år 1839 åstadkomne, i kvantitet med 9,510 alnar och i värde med 23,392 R:dr. De af dervarande fabriker, hvarest de betydligaste tillverkningar ägde rum, bedrefvos af Bolaget L. J. Söderberg & Arosenius, I. I. Schubert, G. Lejdenfrost, G. Roman & Co, Chr. Lenning, F. Bergvall, J. G. Fagerström, H. Leopold, F. T. Carlsson samt Vougt & Wetterling. Hos

förstnämnde Bolag åstadkoms kläde till uppgifvet värde af 217,609 R:dr och hos öfrige ofvanbemälda idkare af emellan 150,000 och 80,000 R:dr.

I Stockholm tillverkades år 1840 vid 15 fabriker 89,359 alnar kläde och andra ylle-väfnader, i värde uppskattade till 422,036 R:dr, hvilket med 87,454 R:dr understiger nästföregångne årets tillverkningsvärde. Fabriks-bolaget J. Öbergs Enka & C:o hade förlidet år den största fabrikation, i värde uppgående till 109,359 R:dr.

Oberäknadt Norrköping och Stockholm, hafva uti 11 bland Rikets öfriga städer klädesfabriker under loppet af år 1840 varit i gång, dervid åstadkommits ylle-väfnader till ett sammanräknadt värde af 342,264 R:dr. Den hufvudsakligaste productionen har ägt rum i *Nyköping*, vid hvars 4 fabriker tillverkats 25,988 alnar kläde, corderoy och andra ylletyger; i *Halmstad*, der vid en Fabriksidkaren J. R. Wallberg tillhörig fabrik förfärdigats 14,819 alnar groft kläde, 44,560 alnar boj och 2,601 st. faltar; samt i *Wexjö* och *Alingsås*, der klädes-fabrikationen uppgått, på förra stället till 18,394 och på det sednare till 14,770 alnar.

Bland de på landet inrättade 10 verk af ifrågavarande slag böra anmärkas Forsså, Råby, Åtvidabergs och Marielands fabriker inom Östergöthlands Län, der tillverkningen af kläde och andra ylle-väfnader utgjorde tillsammans 19,172 alnar, värderade till 101,593 R:dr och Edsvalla fabrik i Wermlands Län, hvarest åstadkommits 11,620 alnar kläde af gröfre slag, i värde upptaget till 34,477 R:dr.

På sätt ofvannämndt är och enligt hvad Collegium särskildt inhemtat, har den i Halmstad anlagde klädesfabrik, till understöd hvarför Fabriksidkaren Wallberg undfått ett förlagslån af Manufactur-Disconten, under loppet af år 1840 fortfaraude på ändamålsenligt sätt bedrifvits, och detta vilkor för lånets tillgodonjutande sålunda blifvit behörigen uppfyllt.

Importen till Riket af alla slags ull utgjorde år 1840, enligt Tull-Specialerne, tillsammans 1,483,666 Z , oberäknadt ett i följd af strandning till Riket inkommet parti af 100 Z ; hvilket sammantagne quantum med 163,511 Z öfverstiger införsels-beloppet för nästföregångne år; och exporterades förlidet år af nämde vara 6,441 Z .

Beträffande de med ylle-fabrikationen sammanhang ägande s. k. *Etoffs-fabrikerne*, får Collegium i underdånighet anmäla, att tillverkningen vid dessa sistnämnde Verk, till antalet 8 st., år 1840 utgjort 61,800 alnar, till största delen flaggduk och flanell, alltsammans i värde uppskattadt till 34,798 R:dr. Vid jemförelse med 1839 års fabrikation, befinnes, att sistlidet år en tillökning ägt rum i qvantitet af 27,478 alnar och i värde af 14,830 R:dr. Denna tillökning visar sig mest betydande i afseende på artikeln flanell, af hvilken vara år 1840 åstadkommits 17,754 alnar eller 16,213 alnar mera än året förut.

Någon tillverkning af bombasin och kamlott ägde år 1840, likasom nästföregångne år, icke rum; deremot införtullades af dessa varor 951,094 alnar, hvilket med 31,500 alnar öfverstiger import-qvantiteten för år 1839. Införseln af kamullsgarn uppgick förlidet år till 11,711 *℔*.

2:o *Bomulls- och Linneväfnads-fabrikerne*. Dessa verk, till antalet 43 st., hafva år 1840 lemnat en fabrikation af tillsammans 1,296,822 alnar egentliga väfnader, nemligen: Bomullslärft, Calico, Shirting, Cambric, Damast och Dräll m. m., samt 112,987 st. dukar, hvilken varumängd öfverskjuter den år 1839 åstadkomne med 78,576 alnar och 34,970 st. dukar. Oaktadt den sålunda inträffade tillökning i tillverknings-beloppet af Linne- och Bomulls-väfnader, har likväl värdet å sistlidet års fabrikation af dessa varor, uppskattadt till 450,838 R:dr, understigit det för år 1839 uppgifne med 14,742 R:dr.

Vid det inom Kinaroma Socken af Elfsborgs Län anlagde, ett bolag tillhörige Mekaniska Väfveri, Rydboholm kalladt, hvilket fortfarande utmärker sig såsom den förnämsta bomullsväfnads-fabrik i Riket, har tillverkningen, bestående af Cambric, Shirting och Kypert, år 1840 uppgått till 623,927 alnar eller 103,582 alnar mera än som under nästföregångne året derstädes åstadkommits. Genom fabriken fortsatte drift och ytterligare utvidgande har bemälde Bolag följaktligen behörigen iakttagit det, i och för begagnandet af dess ur Manufactur-Discont-Fonden erhållne förlagslån, i sådant afseende föreskrifne vilkor.

De i Stockholm varande 21 fabriker af ifrågavarande slag lemnade år 1840 en sammanlagd tillverkning af 435,646 alnar diverse väfnader, hufvudsakligen hvitt bomullslärft, och 20,776 st. dukar, alltsammans i värde upptaget

till 158,848 R:dr. Likasom tillförene åstadkoms vid Bolaget S. L. Lamms & Son väfveri den största fabrikationen, uppgående till 243,075 alnar. I Göteborg tillverkades samma år vid 6 särskilda fabriker tillsammans 125,533 alnar calico, couleurt bomullslärfv m. m. jemte 85,332 st. cambrics och bomullsdukar, hvarå total-värdet uppgifvits till 103,241 R:dr.

Fabrikationen af Damast och Dräll har år 1840 förnämligast åstadkommits vid A. F. Garbergs Enkas fabrik i Gefle och den Friherre von Steyern tillhörige i Wadstena inrättade fabrik. På förra stället utgjorde tillverkningen 7,026 och på det sednare 2,612 alnar.

Af Bomullsväfnader införtullades sistlidet år 587,488 alnar, värde 437,857 R:dr; hvarförutan 2,143 alnar så beskaffade väfnader, uppskattade till 933 R:dr, i följd af strandning till Riket inkommit; och exporterades af dylika varor 115,077 alnar och 56 st. dukar, alltsammans värderadt till 28,808 R:dr, hvilket belopp med 70,138 R:dr understiger värdet å 1839 års utförsel af ifråga-varande slags väfnader.

År 1840 infördes till Riket 147,554 alnar utländska linneväfnader till ett sammanräknadt värde af 43,012 R:dr eller för 8,180 R:dr mera än år 1839. Utförseln af enahanda artiklar, sistlidet år uppgående till 234,173 alnar af 116,515 R:drs värde, understeg föregående årets export i kvantitet med 20,714 alnar och i värde med 25,155 R:dr.

Af hvitt bomullsgarn importerades förlidet år 200,489 Z under N:o 26 och 969,575 Z öfver samma nummer; samt af färgadt: 143,900 Z Turkiskt rödt, och 1,629 Z annat couleurt; tillsammans 1,315,593 Z ; och inkom dessutom, i följd af strandning vid Svenska kusten ett parti af 540 Z dylikt garn. Sammanräknade införsels-beloppet öfverstiger det för år 1839 med 21,495 Z .

Den egentliga importen af lin uppgick år 1840 till endast 753 $L\text{Z}$; men derförutan infördes från strandade fartyg ett belopp af 18,746 $L\text{Z}$ dylik vara. Utförseln af berörde artikel utgjorde 384 $L\text{Z}$ eller 598 $L\text{Z}$ mindre än år 1839.

3:o *Mekaniska Bomulls-Spinnerierne.* Fabrikationen vid dessa verk, hvaraf under sistlidet år 8 st. voro i gång, har samma år vunnit en ytterligare tillväxt. Den dervid åstadkomne spånads-quantitet utgjorde 1,407,268 Z bomulls-

garn af diverse slag, uppskattade till 981,519 R:dr; hvilken varu-mängd öfverstiger 1839 års tillverkning med 268,471 Z . Följande bland dessa fabriker hafva år 1840 lemnat den betydligaste production: Bolaget Bohnstedt & Bergmans spinneri i Stockholm 451,500 Z eller 90,500 Z mera än nästföregångne år; Strömma fabrik vid Carlshamn 347,372 Z ; det vid Nääs i Elfsborgs Län af Bolaget P. W. & J. T. Berg anlagde spinneri 180,999 Z och spinneriet Rosendahl, beläget nära Götheborg och tillhörigt Grosshandlanden G. F. Hennig, 165,001 Z .

På sätt vid anställde besigtningar inhemtats, hafva Bolaget Bohnstedt och Bergman, Interessenterne i Strömma fabrik och Grosshandlanden Hennig, hvilka till understöd för deras bomulls-spinnerier uppburit förlagslån ur Manufactur-Discont-Fonden, under sistlidet år behörigen uppfyllt de vid länens beviljande föreskrifne villkor.

Af bomull infördes år 1840 från utrikes orter 1,853,384 Z eller 273,228 Z mera än hvad af denna vara år 1839 till Riket inkom.

4:o *Segel- och Tältduks-fabrikerne.* År 1840 förfärdigades vid dessa verk, till antalet 11 st., 437,757 alnar segel- och tältduk samt prässenning, i värde uppgående till 250,102 R:dr; hvilken tillverkning, jemförd med den för år 1839 uppgifne, visar en tillökning i kvantitet af 3,019 alnar.

Vid Jonsereds fabrik i Götheborgs och Bohus Län, tillhörig Handlanden Gibson, har, likasom flere föregångne år, den största production af segel- och tältduk äfven sistlidet år ägt rum, då uppgående till 288,249 alnar eller något mindre än 1839 års tillverknings-belopp. Denna fabrik, hvars ägare undfått och förlidet år ännu åtnjutit förlagslån af Manufactur-Discont-Fonden, har, enligt hvad vid anställd besigtning blifvit utrönt, under samma år fortfarande på ändamålsenligt sätt bedrifvits, i följd hvaraf det villkor, som i detta hänseende blifvit vid länets beviljande fästadt, behörigen iakttagits.

Af segelduk införtullades sistlidet år 14,842 alnar, deraf likväl 3,694 alnar med strandadt fartyg inkommit; hvilken kvantitet med 5,241 alnar öfverstiger hvad år 1839 importerats. Utförseln af segel- och tältduk, uppgående till 27,947 alnar, understeg deremot export-beloppet för år 1839 med 45,383 alnar.

Importen af Hampa uppgick år 1840 till 11,752 *Sk*%, hvilket utgör något mera än hvad af nämnde rå-ämne nästföregångne år till Riket inkom; hvarförutan förstnämnde år, i följd af strandning, 652 *Sk*% hampa blifvit till förtullning anmälde.

5:o *Siden-fabrikerne*. Denna fabriksgren, hvilken år 1840 bedrefs vid 15 särskilde verk, alla befintliga i Stockholm, har samma år, likasom år 1839, varit i stigande. Tillverkningen utgjordes förstberörde år af 148,825 alnar diverse hel- och halvesiden-väfnader samt 125,420 st. dukar, alltsammans i värde upptaget till 569,351 R:dr, och öfversteg sålunda 1839 års produktion i kvantitet med 11,824 alnar och 18,793 st. dukar samt i värde med 74,920 R:dr. Fabrikationen af sammet uppgick endast till 632 alnar, hvilket ungefärligen motsvarar hvad af dylik vara år 1839 åstadkommits.

Bland sidenfabrikanterne hade, såsom de föregående åren, Bolaget Mazér & C:o den största tillverkning, bestående af 32,959 alnar sidentyger och 14,543 st. dukar, hvarå sammanlagde värdet skattats till 101,383 R:dr. Dernäst var fabrikationen betydligast hos Bolaget Casparsson & Schmidt samt Fabriksidkaren L. Meyerson, af hvilka Bolaget tillverkat sidengods för ett värde af 87,123 R:dr och Meyerson för 84,000 R:dr.

Införseln af Silke utgjorde ifrågavarande år 32,142 % eller 4,316 % mera än år 1839, och uppgick värdet af de förlidit år införtullade hel- och halvesiden-väfnader, hvaribland 932 % sammet och 1,895 % felb och plys, till 327,351 R:dr, hvilken summa med 69,850 R:dr öfverstiger värdet å 1839 års import af nämnde varor.

6:o *Band-fabrikerne*, hvilkas antal år 1840 utgjorde 12 st., hafva samma år åstadkommit en tillverkning, hufvudsakligen bestående af sidenband, hvarå sammanlagde värdet är uppgifvet till 48,164 R:dr, ett belopp som med 2,970 R:dr öfverskjuter fabriktionsvärdet nästföregångne år. De betydligaste band-fabriker ägdes och drefvos förstnämnde år af Fabriks-idkarne i Stockholm C. G. Tillman, hos hvilken förfärdigades hand för 13,672 R:drs värde, och N. J. Casparsson, hvars fabrikation i värde uppgifvits till 11,160 R:dr.

Förlidet år importerades 11,491 $\%$ utländska band af flere slag till ett sammanräknadt värde af 119,470 R:dr, hvilket utgör något mera i qvantitet och något mindre i värde än hvad af ifrågavarande artiklar år 1839 till Riket inkom. Band-exporten år 1840, ensamt bestående af linneband, utgjorde 618 $\%$, hvilket qvantum, ehuru obetydligt, likväl med 235 $\%$ öfverstiger utförseln år 1839.

7:o *Cattuns-tryckerierne* hafva år 1840 ökats till ett antal af 12 st. Vid berörde verk åstadkoms samma år tryckning af 62,932 alnar cattuns-väfnader och sitz samt 110,143 st. shawlar och dukar, alltsammans upptaget till ett värde af 76,203 R:dr. Om härmed jemföres det förhållande, som i afseende på nämnde fabrikation år 1839 ägde rum, befinnes, att förstberörde år qvantiteten af tryckt alngods ökats med 25,296 alnar, men deremot tillverkningen af tryckta dukar och shawlar m. m. minskats med 34,627 st. Productions-värdet uppgick begge åren till ungefär enahanda belopp.

Den betydligaste cattuns-tryckning verkställdes, likasom år 1839, å J. Pineus' Enkas vid Götheborg anlagde fabrik; tryckningsvärdet beräknades derstädes till 31,780 R:dr eller något högre än nästföregående år.

Sistlidet år införtullades af tryckta bomulls-väfnader eller cattuner 333,888 alnar.

8:o *Färgerierne*. Enligt inkomne uppgifter, har färgeri-lönen vid de år 1840 i gång varande 321 st. verk af detta slag uppgått till ett sammanräknadt belopp af 404,436 R:dr, hvilket med 33,088 R:dr understiger 1839 års beräknade tillverkningsvärde. Den betydligaste färgning verkställdes förstberörde år vid de i Borås, Norrköping, Lund och Stockholm inrättade färgerier, samt vid det Bolaget Röhss & Brusewitz tillhöriga, nära Götheborg belägna färgeri, på hvilket sistnämnde ställe färgeri-lönen för 90,000 $\%$ diverse garn uppgick till 30,000 R:dr.

9:o *Socket- raffinerings-Verken*. Å dessa verk, af hvilka förlidet år 24 st. voro i gång, utgjorde fabrikationen 8,144,841 $\%$ socker och 3,452,511 $\%$ sirup, alltsammans i värde beräknadt till 2,670,002 R:dr. Tillverkningen ökades

således

således nämnde år, jemförelsevis till 1839 års production, i qvantitet med 841,420 Z socker och 302,323 Z sirup.

Importen af rått och oförädladt socker uppgick år 1840 till 13,630,156 Z ; och inkom dessutom, i anseende till ett fartygs inträffade strandning vid Sveriges kust, ett parti af 1,070 Z . Sammanlagde beloppet öfverstiger med 19,356 Z den införsel, som år 1839 af nämnde artikel ägt rum. Exporten af socker och sirup utaf inhemsk förädling, hufvudsakligen till Finland, utgjorde förlidet år 15,715 Z eller 12,220 Z mera än nästföregångne år.

De största qvantiteter af socker-fabrikater åstadkommas år 1840 vid Grosshandlanden D. Carnegies fabrik nära Götheborg samt af Fabriks-bolaget L. E. Magnus & C:o å dess sockerbruk i sistnämnde stad. På förra stället förädlades 2,865,420 Z socker och sirup eller 769,334 Z mera än år 1839, och å den sednare fabriken 1,408,052 Z af ifrågavarande slags varor.

Vid de i Stockholm befintlige 13 st. sockerbruk uppgick förlidet år fabrikationen till 5,253,746 Z socker och sirup, i värde uppgifne till 1,196,758 R:dr, hvilken summa med 168,222 R:dr understiger 1839 års tillverkningsvärde. På sätt Hall-Ratten i Stockholm, uti dess till Collegium afgifne årsberättelse, förmält, har berörde minskning af socker-fabrikationens värde egentligen uppkommit derigenom, att afstämplingsvärdet å socker blifvit i sednare tider icke obetydligt nedsatt. Bland Stockholms Sockerfabriks-iddkare hade sistlidet år Bolaget Seibold & C:o den största tillverkning, utgörande 615,169 Z diverse socker-fabrikater.

Af Hvitbetor bereddes vid ett i Landskrona inrättadt sockerbruk 7,920 Z socker och 30,275 Z sirup.

10:o *Tobaks- och Snus-fabrikerne*, hvilkas antal år 1840 utgjorde 84 st. och således ökats med 3, hafva samma år åstadkommit en tillverkning af 3,667,343 Z tobak och snus, hvilken qvantitet öfverstiger den för år 1839 uppgifne med 176,769 Z . Sistlidet års fabriktions-värde, beräknadt till 1,059,701 R:dr, har, i förhållande till nästföregående års, ökats med 56,665 R:dr. Af samtliga tobaks-fabrikerne har, likasom flere år tillföre, vid Grosshandlanden

Th. Aspelins fabrik i Stockholm bereds den största qvantitet tobak och snus, uppgående till 586,803 Z . För öfrigt har den betydligaste fabrikation åstadkommits af J. F. Ljunglöf i Stockholm med 534,792 Z och P. C. Rettig i Gelle med 329,600 Z diverse sorter tobak och snus.

Af oförädlade Tobaks-blad och stjelkar införtullades år 1840 ett quantum af 3,211,425 Z , oberäknadt ett parti af 1,988 Z tobaks-stjelk, som i följd af strandning hit inkommit. Sammanlagde införsels-beloppet öfverstiger med 595,019 Z det för år 1839 uppgifne. Importen af förädlad spunnen och karfvad tobak samt snus utgjorde sistlidet år 50,637 Z , eller 39,148 Z mindre än hvad af dessa fabriker år 1839 införtullats. Deremot infördes förlidet år 688,501 st. Cigarrer, eller 314,139 st. mera än nästföregångne år. Utförseln af dylika här i landet fabricerade varor, nästan uteslutande till Finland, uppgick år 1840 till 72,913 Z karfvad tobak jemte 120 st. cigarrer, och hade således, i jmförelse med förhållandet år 1839, ökats med 7,605 Z .

11:o Läder-fabrikerne. Vid dessa verk, hvilka sistlidet år ökats med 16 st. och sålunda uppnått ett antal af 274 st., hvaribland 207 st. belägna å landet, beredes samma år 762,348 Z Smor- och Sål-läder samt 112,566 st. skinn för ett sammanräknadt värde af 560,129 R:dr. Om härmed jemföras 1839 års tillverknings-uppgifter, visar sig, att förstnämnde år fabrikationen af sål- och smor-läder minskats med 10,297 Z , men af skinn stigit med 7,125 st., äfvensom att 1840 års sammantagne productions-värde med 30,401 R:dr öfverskjuter det, som nästföregående år beräknats. Då emedlertid garfveri-handteringen, utom vid de egentliga fabrikerne, äfven i Rikets samtliga städer utöfvas af ett betydligt antal under Skrå lydande idkare, hvilka icke äro förpligtade att sina tillverkningar till qvantitet eller värde uppgifva, kan af ofvanomförmälde förhållanden något bestämdt omdöme icke hemtas, huruvida och i hvad mån läderberedningen i Riket under loppet af år 1840, på det hela taget, varit i tilltagande.

Bolaget Hale Lewin och von Koch i Stockholm åstadkom år 1840 den betydligaste qvantitet af läderfabriker, utgörande 55,930 Z .

Importen af oberedda hudar och skinn år 1840, utgörande 1,163,171 Z , hvartill kommer ett i följd af strandning införtulladt parti af 1,298 Z dylik

vara, öfversteg med 442,685 Z införsels-quantiteten år 1839. Af beredt läder importerades förslidet år 25,565 Z eller 18,080 Z mera än året förut. Utförseln af läder-fabriker nedgick till det obetydliga beloppet af 885 Z eller mindre än hälften af nästföregående årets enahanda export.

12:o *Saffians-fabrikerne* hade år 1840 minskats till ett antal af 4 st. Fabrikationen vid dessa verk, hvilken samma år utgjordes af 8,043 st. saffiansskinn, öfversteg väl till quantiteten med 2,291 st. skinn 1839 års tillverkningsbelopp, men productions-värdet förstnämnde år finnes deremot upptaget endast till 11,826 R:dr eller 4,094 R:dr mindre än år 1839.

Den betydligaste saffians-tillverkning, i värde beräknad till 9,909 R:dr, verkställdes år 1840, likasom tillföre, hos J. Westin Jac:sons Enka i Stockholm. Sistlidet år infördes till Riket 1,823 Z Maroquins- och Saffiansskinn.

13:o *Fabrikerne för åstadkommande af glas eller de så kallade Glasbruken.* Vid de år 1840 i Riket befintliga 14 st. verk af detta slag har tillverkningen samma år bestått uti 3,805 kistor Taffel- och annat Fenster-glas, värderade till 166,443 R:dr, samt diverse sorter glas-kärl, uppskattade till 204,110 R:dr eller tillsammans 370,553 R:dr, hvilken värdesumma med 15,953 R:dr öfverstiger den för år 1839 uppgifne.

Bromö Glasbruk i Skaraborgs Län ägde, likasom föregående året, den största fabrikation, hvilken, bestående af 807 kistor taffelglas, värderats till 58,467 R:dr. Dernäst var tillverkningen betydligast vid Rejmyra bruk i Östergötlands Län, hvarest fabricerades diverse sorter glaskärl till ett värde af 50,126 R:dr.

År 1840 uppgick importen af glas-fabriker, hvaribland 171,263 st. bouteiller och burkar, till ett sammanräknadt värde af 73,599 R:dr, hvilket belopp med 20,391 R:dr understiger värdet å de år 1839 till Riket införde glasvaror. Antalet af införde bouteiller och burkar minskades med 169,307 st. Exporten af glas-fabriker, uppskattad till 11,006 R:dr, öfversteg deremot, ehuru endast med 450 R:drs värde, utförseln år 1839.

14:o *Fabrikerne för tillverkning af Papper.* Antalet af dessa verk uppgick vid 1840 års slut till 89 st. och hade således sedan föregående året ökats

med 2 st. Fabrikationen, bestående af 224,607 ris papper af åtskilliga slag, 14,500 *L&* förhydnings-papper och papp, 486 rullar tapet-papper samt 1,753,488 st. tak-papper och blanketter, hvaribland 841,250 st. blanketter till Bankens nya sedlar, är i värde upptagen till 790,663 R:dr. Ehuru af Regal-, Imperial- och Median-, Post- samt Skrif- och Concept-papper tillverkningen sistlidet år något öfverstigit den för år 1839 uppgifne, har likväl ett motsatt förhållande inträffat i afseende på andra pappers-slag, i följd hvaraf qvantiteten af de förstnämnde år åstadkomne egentliga pappers-fabrikater med 3,751 ris understiger det belopp, som nästföregångne år deraf tillverkats. Vid jemförelse af begge årens för pappers-brukens samtliga producter uppgifne värden, visar sig för sistlidet år en minskning af 12,831 R:dr.

De pappersbruk, hvilka år 1840 lemnat den betydligaste tillverkning, voro följande: *Klippan*, beläget i Christianstads Län och tillhörigt Bruksidkaren S. M. Sunnerdahl, hvarest åstadkommits 35,468 ris papper, i värde upptagne till 150,382 R:dr; Gryksbo, i Stora Kopparbergs Län och tillhörande Bergs-Rådet J. J. Munktell, der fabrikationen uppgått till 24,598 ris, värderade till 103,316 R:dr; Lessebo och Tånga bruk i Kronobergs Län, begge tillhöriga Bergs-Rådet J. L. Aschan, hvilkas sammanlagde tillverkning utgjort 24,077 ris af 86,930 R:drs värde, samt det af Lagmannen L. M. Trozelli i Norrköping anlagde pappersbruk, hvarest fabricerats 16,198 ris, i värde skattade till 68,534 R:dr. Hvad särskildt angår Gryksbo pappersbruk, hvars ägare sistlidet år varit i åtnjutande af ett utur Manufactur-Discont-Fonden erhållet förlagslån, så enär detta bruk samma år betydligt ökat sin tillverkning och det dervid åstadkomne papper fortfarande befunnits af god beskaffenhet, anser Collegium Bergs-Rådet Munktell hafva behörigen uppfyllt de vilkor, hvarunder lånet blifvit meddeladt.

Af utländskt papper införtullades förlidet år 1,130 ris eller 403 ris mindre än år 1839; hvaremot exporten, förstberörde år uppgående till 38,794 ris och 391 *L&* papper, öfversteg utförsels-qvantiteten år 1839 med 4,705 ris.

15:o *Oljeslugerierne*. Vid dessa verk, 48 till antalet likasom år 1839, bereddnes sistlidet år 96,404 kannor lin- och rof-olja samt 85 kannor kummin-

olja, hvarjemte efter prässningen erhöles 2,180 Skk oljekakor, alltsammans i värde upptaget till 140,299 R:dr. Vid jemförelse med 1839 års fabrikation, befinnes, att år 1840 qvantiteten af tillverkad olja utgjorde 3,263 kannor mindre, men antalet af erhållne oljekakor 111 Skk mera än året förut. Värdet å sistlidet års tillverkning vid oljeslagerierne öfversteg det för nästföregående år uppgifne med 1,394 R:dr.

De idkare, som år 1840 åstadkommo den största production af olja, voro Handlanderne M. E. Del Banco och G. F. Hennig, å hvilkas vid Götheborg befintliga fabriker prässades, af den förstnämnde 28,600 kannor och af den sednare 12,000 kannor lin- och rof-olja, samt Handlanden J. Philipsson, å hvars i Norrköping anlagde oljeslageri bereddes 17,000 kannor olja af enahanda slag.

Enligt Tull-Specialerne infördes sistlidet år 109,618 kannor hamp-olja samt 53,084 kannor lin- och rof-olja, hvarförutan, i följd af inträffad strandning, 180 kannor rof-olja blifvit till förtullning anmälde. Sammantagne införseis-qvantiteten understiger med 221,333 kannor 1839 års import af samma varor. Af oljekakor exporterades förlidet år 42,853 Lk.

Från utrikes orter inkommo sistlidet år 5,745 tunnor lin-, rof- och hampfrö eller 4,097 tunnor mera än nästföregångne år. Exporten af lin- och rof-frö uppgick förstnämnde år till 6,265 tunnor, hvilket med 642 tunnor understiger utförsels-beloppet för år 1839.

16:o *Fabrikerne för tillverkning af Porcelaine.* Vid Rörstrand i Stockholm och Gustafsberg i Stockholms Län, de enda här i Riket befintliga porcelainesbruk, uppgick fabrikationens värde år 1840, på förra stället till 88,875 R:dr och på det sednare till 129,900 R:dr, tillsammans 218,775 R:dr, hvilken summa med 42,483 R:dr öferskjuter det belopp, hvartill 1839 års tillverkning blifvit uppskattad. Productionen hade år 1840 vid Gustafbergs fabrik ökats med 49,777 R:dr, men vid Rörstrand något minskats.

Af utländskt porcelaine infördes sistlidet år 158,478 k eller 22,379 k mindre än året förut. Deremot öfversteg 1840 års export af dylika fabriker den för år 1839 uppgifne med 775 R:drs värde.

17:o *Såpsjuderierne*. Tillverkningen vid dessa fabriker, hvilkas antal utgjorde 16 st., nedgick sistlidet år till 14,825 fjerdingar såpa eller 3,418 fjerdingar mindre än år 1839. Förstnämde års fabrikations-värde, upptaget till 99,633 R:dr, understeg det sednare årets med 14,420 R:dr.

År 1840 exporterades till utrikes ort 2,002 *L&* såpa eller 201 *L&* mera än nästföregångne år. Någon import af berörde vara ägde sistlidet år icke rum.

18:o *Fabrikerne för förfärdigande af Mekanisk Redskap*. De vid dessa verk, till antalet 18 st., år 1840 förfärdigade machinerier och redskap hafva i värde blifvit uppskattade till 186,708 R:dr eller 66,366 R:dr högre än de, hvilka år 1839 åstadkommits. Den största fabrikationen har ägt rum vid det i Nyköping anlagde, numera ett Bolag, under firma Nyköpings Bruks- och Factori-Bolag, tillhöriga Mekaniska Factori, hvarest varor af ifrågavarande slag tillverkats för ett värde af 132,896 R:dr. Fabriksidkaren Alex. Malcolms mekaniska verkstad i Norrköping har dernäst lemnat den betydligaste production, i värde uppgående till 40,875 R:dr.

Beträffande Motala mekaniska verkstad, hvilken icke är ställd under Collegii inseende eller lyder under Hall-Rätt samt följaktligen icke eller inbegripes under ofvannämnde 18 st. machin-fabriker, får Collegium i sammanhang härmed underdånigst anmäla, att vid förstberörde mekaniska verkstad sistlidet år åstadkommits tillverkningar, hvarå sammanräknade värdet uppgifvits till 215,140 R:dr.

År 1840 införtallades machinerier och redskap för fabrikerne och andra näringar till ett värde af 53,794 R:dr, hvilket belopp utgör mer än dubbelt i jemförelse med 1839 års import-värde. Deremot exporterades förstberörde år dylika artiklar endast till 6,101 R:drs värde eller för 2,599 R:dr mindre än nästföregångne år.

19:o *Porter-fabrikationen*, hvilken endast åstadkommes vid det Grosshandlanden D. Carnegie tillhörande porter-bryggeri nära Götheborg, utgjordes förlidet år af 1,300 oxhufvuden samt 369,000 hel-bouteiller och 282,000 half-bouteiller porter, till ett sammantaget värde af 157,042 R:dr, hvilken summa

med 18,395 R:dr understiger det belopp, hvartill 1839 års tillverkning ansetts uppgå. Och har Grosshandlanden Carnegie hos Collegium uppgifvit, att denna minskning i porter-tillverkningen, uppgående till 145,500 hel-bouteiller, härledt sig derifrån, att tullen på Engelsk porter är i Brasilien lägre än den på den Svenska, och att, så länge detta förhållande fortfar, all concurrence å hans sida vore omöjlig.

Af porter och öl införtullades sistlidet år 1,026 kannor eller 506 kannor mindre än år 1839. Likaledes minskades exporten af ifrågavarande slags drycker utgörande 56,193 kannor, i förhållande till den för sistnämnde år uppgifne med ett quantum af 11,976 kannor.

Vid alla öfriga, af åtskilliga slag, men mindre omfattning varande fabriker och manufactur-inrättningar, till antalet 1,056 st., hvilka till undgående af alltför stor vidlyftighet, Collegium anser sig icke böra specifikt upptaga, hafva tillverkningarne sistlidet år uppgått till ett sammanräknadt värde af 845,671 R:dr.

Utom de Fabrikanter, hvilka såsom innehafvare af förlagslån utur Manufactur-Discont-Fonden redan blifvit ofvanföre omnämnde, hafva jemväl följande idkare, till följd af Eders Kongl. Maj:ts särskilde Nådiga Resolutioner, undfått och under sistlidne år åtnjutit låne-understöd af ifrågavarande beskaffenhet, nemligen: Machin-byggmästaren G. Bernhardt i och för en af honom i Nyköping anlagd fabrik till förfärdigande, medelst machin, af hjul för alla slags åkdon; J. E. Cardon, för inrättande i Stockholm af ett lithographiskt Tryckeri efter förbättrad method, och Guldsmeden A. Lenholm för drifvande af hans härstädes anlagde Pläter-fabrik. Vid de besigtningar, hvilka, med anledning häraf, Collegium låtit å ifrågavarande 3:ne inrättningar anställa, har befunnits, att desamma under loppet af förlidet år varit i full gång och ändamålsenligt drifvits, i följd hvaraf Collegium anser det vid lånens meddelande i berörde hänseende stadgade vilkor hafva blifvit behörigen iakttaget.

Af de i Collegii förevarande underdåniga berättelse meddelte uppgifter och det sammandrag deraf, som innefattas i åberopade tabell Lit. A., tacktes

Eders Kongl. Maj:t i Nåder inhemta, att fabriks-tillverkningarnes sammanräknade värde år 1840 utgjort	13,917,911 R:dr,
och då derifrån afdrages det i nämnde tabell upptagne värde å de år 1839 åstadkomne inhemska fabriks- och manu- factur-varor, uppgående till	13,597,809 „
så återstår en summa af	320,102 R:dr,

hvarmed 1840 års fabrikations-värde öfverskjuter det för nästföregångne år uppgifne tillverknings-belopp; och om, med ledning af merberörde tabell, jemförelse anställes emellan sistlidet års tillverknings-värde och det, som för 1831 års production blifvit beräknadt, utgörande 9,543,944 R:dr, visar sig, att förstnämnde fabrikations-värde öfverstiger det sednare med den betydliga summan af 4,373,967 R:dr; hvarvid Collegium anser sig böra fästa Eders Kongl. Maj:ts Nådiga uppmärksamhet derå, att denna tillökning i productions-värdet icke härleder sig från för högt beräknade priser å fabrikaterne, utan grundar sig på en i flere fabriks-grenar åstadkommen större varumängd, och att af de sålunda ådagalagde förhållanden med tillförlitlighet torde kunna dragas den slutsats, att fabriks- och manufactur-näringen under nämnde tid i allmänhet varit i tilltagande.

I sammanhang härmed får Collegium underdånigst bifoga uppgifter, Lit. B. och C., dels å antalet af de fabriker, till hvilkas anläggande Collegium år 1840 utfärdat tillståndsbref, dels öfver de patenter å här i Riket okände uppfinningar, hvilka under samma år af Collegium blifvit meddelade.

Beträffande dernäst *hus-stöjlerne* och deribland den för åtskillige delar af landet vigtigaste af dem alla, nemligen Väfveri-näringen, får Collegium i underdånighet följande anmäla.

Enligt de från Tull-kamrarne i Borås och Ulricæhamn inkomne uppgifter på quantiteten af i orten åstadkomne och afstämplade samt till andra delar af Riket förpassade väfveri-varor, har tillverkningen inom Elfsborgs Län sistlidet är utgjort:

Af

Af bomullsväfnader	4,683,381	alnar.
„ blaggarnsväf	443,149	d:o
„ andra linneväfnader	486,981	d:o
„ ylletyger	938,518	d:o
Väfnader af diverse blandadt slag	2,800	d:o
	<hr/>	6,554,829 alnar.

Hvartill komma:

Band, diverse slag	1,227,918	alnar.
Dukar	1,253,528	st.
Täcken, Mössor och Tröjor	68,071	d:o
Strumpor och Vantar	65,320	par.

Af Krono-Fogdarnes i Riket till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande afgifne närings-uppgifter inhemtas, att utöfver hvarje ords eget behof blifvit år 1840 i enskilda hushåll inom de öfrige Länen förfärdigade och utom orten afyttrade:

I Helsingland af Gessleborgs Län, gröfre lärfts och blångarnsväfnader	1,050,000	alnar.
I Vester-Norrlands Län, gröfre och finare lärfter	460,069	d:o.
I Hallands Län, ylle-, linne- och bomulls-väf	111,000	d:o.
I Jönköpings Län, ylle- och linne-väf	43,000	d:o.
I Kronobergs Län, ylle-, linne- och bomulls-väf	17,600	d:o.
I Nyköpings Län, ylle- och linne-väf	13,900	d:o.
I Skaraborgs Län, linne-väf	10,300	d:o.
I Linköpings Län, valmar och linne-väf	14,400	d:o.
I Gottlands Län, ylle-väf	6,500	d:o.
I Stora Kopparbergs Län, linne-väf	4,300	d:o.
I Jemtlands Län, ylle-väf	1,600	d:o.

Summa väfnader: 8,287,498 alnar.

om nu nyssnämnde kvantiteter af väfnads-ångods jemföras med de uppgifne väfnads-beloppen för det föregående året, utgörande 7,585,888; så finnes att

1840 års tillverkning öfverstigit den år 1839 åstadkomne med 701,610 alnar, hvilken betydliga tillökning ensam tillkommit i Elfsborgs Län; uti hvilket Län tillverkningen af dukar äfven sistlidet år ökats med öfver en half million stycken.

För åstadkomne finare lärfts-väfnader i Vester-Norrlands Län har af Manufactur-medlen år 1840 blifvit såsom premier utbetald en summa af tillsammans 3,696 R:dr 40 sk. 6 rst. hvilken understiger det belopp, som för sådant ändamål år 1839 utgafs, med 532 R:dr 41 sk.

I afseende på öfrige i åtskillige Landsorter idkade flerfaldiga slags hus-slöjder, får Collegium, under åberopande af dess för år 1832 afgifne underdåniga berättelse, hvori desse slöjder blifvit till beskaffenhet och omfattning upptagne, i underdånighet anmäla, att, så vidt Kronofogdarnes till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande i desse ämnen insända uppgifter föranleda, några anmärkningsvärda förändringar i förut anförde förhållanden under år 1840 icke inträffat.

Hvad slutligen handtverkerierne vidkommer; så enär, enligt hvad Collegium uti dess underdåniga berättelser för de föregående åren anmält, handtverkarne icke äro pligtige att uppgifva qvantiteterna och värdet af deras tillverkningar, saknar Collegium ock tillfälle att i detta ämne meddela några närmare eller fullständigare upplysningar än hvartill de från vederbörande inkomne uppgifter på handtverkeri-idkarnes antal och den bevillning de för rörelsen sistlidet år erlagt föranleda. Af desse handlingar, hvilka i sammandrag under Litt. D., E., F. och G. i underdånighet bifogas, inhemtas, vid jemförelse med de i samma ämne för år 1839 afgifne förteckningar, att antalet af handtverksmästare i Städerna, som samma år minskats med 167 st. deremot år 1840 ökats med 78 st.; att Gesällerna och andre vid handtverken skattskrifne personer samt Lärlingar äfven blifvit till antalet sistnämnde år ökade, de förre med 272 och de sednare eller Lärlingarne med 107 st.; att idkare af sådana handtverkningar, hvilka egenteligen hvarken kunna hänföras till fabriker eller handverk, blifvit till antalet minskade med 33 st. men deras arbetare ökade med 178 st.; att mängden af handtverkare å Landet eller så kallade gerningsmän blifvit minskad med 222 st. äfvensom af deras Lärlingar med 5 st. samt att den

bevillning till Kongl. Maj:t och Kronan, hvartill handtverkarne i Rikets Städer och idkarne af andra handaslöjder derstädes blifvit i och för deras rörelse år 1840 taxerade, utgjort för handtverkarne 97,543 R:dr 9 sk. 3 rst. och för de öfrige idkarne 26,862 R:dr 39 sk., hvilka summor understiga med 2,591 R:dr den år 1839 för ifrågavarande handteringar debiterade bevillning.

Sistlidet är utfördes till främmande länder slöjdevaror för ett uppgifvet värde af 3,317 R:dr.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste,
undersåter och tjenare,

C. D. SKOGMAN.

E. W. BRANDEL.

Stockholm den 17 December 1841.

L. S.
Rob. Engelke.

Lit. A.

J e m f ö r e l s e - S a m m a n d r a g

för Åren 1831, 1839 och 1840.

General-Sammandrag öfver de vid Manufacturierne befintliga Sto-

	År 1831.			
	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.
Bomulls- och Linne-Fabriker	42	464	658	269,706
Band- dito	9	93	152	87,065
Klädes- dito	97	464	2,835	2,794,458
Stofts- dito	7	27	37	26,820
Siden- dito	19	347	552	467,089
Silkes-Rederier	13	—	31	42,500
Segelduks-Fabriker	9	171	365	111,555
Cattuns-Tryckerier	4	—	71	60,937
Färgerier	258	—	766	423,984
Glas-Bruk	13	—	608	298,268
Porcellains-Bruk	2	—	317	161,243
Parfumeri-Fabriker	11	—	14	18,724
Pappers-Bruk	90	—	1,338	517,215
Såp-Sjuderier	19	—	53	104,800
Socker-Bruk	23	—	294	1,813,069
Saffians-Fabriker	4	—	16	26,384
Tobaks- dito	77	—	696	817,225
Ur- dito	146	—	236	38,849
Läder- dito	186	—	547	502,993
Olje-Slagerier	37	—	65	103,788
Waxljus-Fabriker	8	—	26	55,682
Mechaniska Ull- och Bomulls-Spinnerier	4	—	278	125,753
Repslagerier	4	—	46	49,931
Porter-Bryggerier	1	—	63	109,448
Mechaniska Redskaps-Fabriker *	7	—	123	34,035
Ättike-Bryggerier	13	—	35	28,169
Diverse mindre Fabriker	779	137	1,780	454,254
Summa	1,882	1,703	12,002	9,543,944
* Härförutan, Motala Mechaniska Verkstad	—	—	—	110,630

lar och Arbetare samt Tillverkningsvärde för nedanskrifne år.

År 1839.				År 1840.			
Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.
44	761	949	465,580	43	855	1,088	450,838
11	71	103	45,194	12	77	111	48,614
114	605	3,642	4,045,989	116	575	3,476	3,991,048
5	19	22	19,968	8	23	24	34,798
16	372	571	494,431	15	426	634	569,351
12	—	21	28,000	11	—	16	25,000
10	239	595	250,912	11	240	576	250,102
9	—	120	76,094	12	—	132	76,203
317	—	989	437,524	321	—	946	404,436
13	—	615	354,600	14	—	658	370,553
2	—	375	176,292	2	—	475	218,775
14	—	15	24,906	14	—	15	25,949
87	—	1,241	803,494	89	—	1,240	790,663
17	—	37	114,054	16	—	27	99,633
25	—	458	2,625,763	24	—	437	2,670,002
5	—	13	15,920	4	—	11	11,826
81	—	765	1,003,036	84	—	836	1,059,701
143	—	246	37,760	155	—	251	38,646
258	—	675	529,728	274	—	692	560,129
48	—	93	138,905	48	—	94	140,299
7	—	19	56,425	8	—	23	39,852
9	—	810	879,988	8	—	899	996,627
22	—	93	108,339	28	—	114	111,835
1	—	86	175,437	1	—	100	157,042
19	—	290	120,342	18	—	390	186,708
19	—	35	22,494	19	—	36	23,108
789	110	1,983	546,634	821	112	2,109	566,173
2,097	2,177	14,861	13,597,809	2,176	2,308	15,410	13,917,911
—	—	—	187,307	—	—	—	215,140

Vid nedanskrifne Fabriker har under loppet af åren 1831, 1839
och 1840 blifvit tillverkad, nemligen:

	År 1831.	År 1839.	År 1840.
<i>Bomulls- och Linne-Väfnads-Fabriker.</i>			
Bomullslärfv och Cattun Alnar	324,383	355,831	316,814
Dukar Stycken	33,699	76,647	111,477
Bomullstyg Alnar	28,970	666,780	811,904
Parcum d:o	5,244	3,096	1,362
Gingang d:o	139,859	114,755	133,849
Diverse Bomulls- och Linne-Väfnader d:o	78,643	77,784	32,893
Dito dito Stycken	2,011	1,370	1,510
<i>Band-Fabriker.</i>			
Siden-Band Stycken	31,991	25,602	30,204
Dito Alnar	287	2,532	1,258
Diverse Band Stycken		1,800	3,600
Bomulls- d:o d:o	19,936	14,871	11,474
Ylle- d:o d:o	1,747		149
Siden-Snören och Fransar d:o	342	6	
Dito dito Alnar	80	290	
<i>Klädes-Fabriker.</i>			
Fint Kläde Alnar	226,683	316,818	307,428
Medelfint d:o	174,134	217,772	211,348
Groft d:o	127,773	137,527	119,289
Diverse Väfnader d:o	30,453	57,887	87,261
Dito dito Stycken	945	1,037	3,161
<i>Stofts-Fabriker.</i>			
Flanell Alnar	22,121	1,541	17,754
Flaggduk d:o	15,070	29,980	40,275

	År 1831.	År 1839.	År 1840.
Mattväfnad Alnar	1,056	2,801	2,777
Diverse Väfnader d:o	509		994
<i>Siden-Fabriker.</i>			
Taft Alnar	64,118	23,807	31,994
Satin d:o	11,231	26,640	24,640
Flor d:o	20,460	5,212	4,558
Dukar Stycken	80,173	104,070	122,183
Diverse Väfnader Alnar	56,714	81,342	87,683
Dito dito Stycken	851	2,557	3,237
<i>Segelduks-Fabriker.</i>			
Segelduk Alnar	192,502	403,595	416,258
Tältduk d:o	14,133	18,606	21,392
Prässenning d:o		373	107
Tält- och Segelduk af Bomull d:o		12,163	
<i>Cattuns-Tryckerier.</i>			
Cattun och Meubel-Sitz Alnar	55,483	32,192	58,004
Shawlar och Dukar Stycken	36,400	143,956	109,855
Rullgardinstyg och Klädningar m. m. d:o	71	814	288
Byxtyger Alnar			248
Diverse tryckta Tyger d:o	4,250	5,444	4,680
<i>Pappers-Bruken.</i>			
Regal-, Imperial- och Median-Papper Ris	880	285	845
Post- dito d:o	3,556	8,420	8,723
Velin- dito d:o	454	200	200
Skrif- och Concept- dito d:o	56,775	110,910	112,018

			År 1831.	År 1839.	År 1840.
Tryck-	Papper Ris	53,558	50,766	43,597
Cardus-	dito d:o	11,686	9,751	9,123
Maculatur- och Grå-	dito d:o	52,273	39,902	39,797
Socket-	dito d:o	1,538	1,645	1,089
Diverse sorter	dito d:o	7,091	6,479	9,215
Dito dito	dito L&	7,275	6,373	14,500
Dito dito	dito Stycken	24,968	3,283,046	1,753,488
Dito dito	dito Rullar		668	486
<i>Såp-Sjuderier.</i>					
Såpa		Fjerdingar	13,790	18,243	14,825
<i>Socket-Bruken.</i>					
Raffinad-Socker	 Skålpund	3,757,497	4,482,421	5,196,834
Melis-	dito d:o	650,564	1,450,260	1,420,031
Lump- och Puder-	d:o m. m. d:o	135,344	622,609	792,255
Candi-	d:o d:o	17,100	57,135	66,844
Kak-	d:o d:o		690,996	668,877
Candi-, Mellan- och Brun Sirap	 d:o	3,218,306	3,150,188	3,452,511
<i>Tobaks-Fabriker.</i>					
Cardus-Tobak	 Skålpund	855,063	801,050	868,238
Bref- och Lös Tobak samt Cigarrer	 d:o	7,367	20,263	25,853
Rull- och Präss-Tobak samt Pickanell	 d:o	735,652	703,410	667,303
Snus d:o	1,329,948	1,965,851	2,105,949
<i>Saffians-Fabriker.</i>					
Saffians-Skinn Stycken	17,001	5,752	8,043
<i>Olje-Slagerier.</i>					
Kummin-Olja Kannor		60	85

	År 1831.	År 1839.	År 1840.
Lin-Olja Kannor	54,540	61,127	61,264
Rof- dito do	8,816	38,565	35,140
Oljekakor Skål	1,493	2,069	2,180
<i>Mechaniska Bomulls-Spinnerier.</i>			
Bomullsgarn Skålpund	155,192	1,138,797	1,407,268

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 13 November 1841.

A. J. Lönnerberg.

Lit. B.

**Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka Tillstånds-
bref blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Colle-
gium utfärdade år 1840.**

Band-Fabrik	1.
Barnskomakerier	10.
Bensvärte-Fabrik	1.
Bomulls- och Linne-Fabriker	2.
Cattuns-Fabriker	3.
Chemisk Fabrik	1.
Chocolad-Fabrik	1.
Degraissering af meubler, kläder m. m., Fabrik för	1.
Eau de Cologne- Luktvattnens- och Parfumeri-Fabriker	2.
Färgerier	14.
Garfverier, Engelska	24.
Hatt-Fabrik	1.
Kard-Fabriker	2.
Kimröks-Fabrik	1.
Klädes- och Ylle-Fabriker	7.
Klädes-renovering, Fabriker för	2.
Kort-Fabrik	1.
Lackering af läder, Fabrik för	1.
Lerkärls- och Kakelugns-Fabrik	1.
Ljus-Fabriker	3.
Mechaniska arbeten af metaller och andra ämnen, Fabriker för tillverk- ning af	6.
Nål-Fabrik	1.

	Transport	86.
Oljeslagerier		2.
Pottaske-Fabrik		1.
Repslagerier		5.
Saffians-Fabrik		1.
Snickeri-Fabrik		1.
Spegel-Fabriker		4.
Såp- och Tvål-Fabriker		2.
Tapet-Fabriker		4.
Tobaks- och Snus-Fabriker		13.
Tryckerier för väfnader		3.
Ur-Fabriker		10.
Vagn-Fabrik		1.
Ättike-Bryggeri		2.
Öfverskärer- och Appreterings-verk		1.
	<hr/>	
	Tillsammans	136.

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Canzli den 17 December 1841.

F. A. Palme.

Förteckning

å Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1840,

för

- GRANFELDT, OLOF, Musikalisk Instrumentmakare, den 7 Januari, under 8 år, å ett sätt att å fortepianos åstadkomma stämning medelst anbringande af skrufvar i samma riktning som strängarne;
- ROSENHOLM, PEHR, Snickare, den 13 Januari, under 5 år, å ett sätt att å spegel-lampor, lampetter och taflo anbringa ramar;
- ZELLÉN, OL., Sergeant, den 14 Februari, under 10 år, å ett sätt att verkställa ringning med kyrk-klockor;
- DROINET, FELIX, Fransk Ingenieur, den 10 Mars, under 12 år, å ett nytt sätt att uppvärma puddlings-, reverber- eller andra ugnar, för att deruti fabricera jern, stål eller annan metall;
- GUILHOU, EM., Fransk undersåte, den 10 Mars, under 5 år, å en uppfinning att genom impregnering af diverse ämnen gifva åt träd åtskilliga egenskaper;
- BOSTRÖM, A., Brukspredikant, den 10 Mars, under 8 år, å en machin för att begagna vindens kraft;
- BAGGE, I. S., Professor, den 10 Mars, under 5 år, å ett sätt att konstruera broar af trä;
- KINDLUNDH, C., Inspector och A. SANDSTRÖM, Byggmästare, den 18 Mars, under 5 år, å en uppfinning, hvarigenom djurkrafts användande till tröskverk och andra machiner med lätthet kan flyttas och begagnas vid hvilken local som helst;
- WEINBERG, J. P., Lieutenant, den 24 Mars, under 8 år, å en regnbads-apparat;
- DOUAI, E., Fransk undersåte, den 31 Mars, under 3 år, å en machin för tillverkning af mur- och tak-tegel, m. m.

- GERSS, C. J., Handlande, den 11 April, under 10 år, å ett sätt att tillverka s. k. torf-kol;
- WESTMAN, A. J., Kakelugnsmakare, den 13 April, under 8 år, å ett sätt att tillverka slätt kakel i formar af metall, sten och gips;
- HOLM, ANDERS, Byggmästare, den 18 April, under 8 år, å en tröskmachin, att drifvas med handkraft;
- BLACKWOOD, R., Byggmästare, den 6 Maji, under 8 år, å ett sätt att af bränd lera förfärdiga arbeten i architectur.
- SJÖBERG, V., Fabriksidkare, den 7 Maji, under 8 år, å förbättring i sättet att förfärdiga köks-spisar;
- SJÖBERG, VICTOR, Fabriksidkare, den 7 Maji, under 8 år, å förbättringar i sättet att förfärdiga brandsprutor;
- MALCOLM, ALEX., Fabriksidkare, den 20 Maji, under 8 år, å patronsrifvor för svarfstolar;
- MALCOLM, ALEX., Fabriksidkare, den 20 Maji, under 10 år, å en förbättrad kardmachin och en spinnmachin för ull;
- LUNDMARCK, C., Lieutenant, den 22 Maji, under 5 år, å tillverkning af elastiskt drap och så kalladt satin elastique;
- LÖFGREN, S. H., Färgaremästare, den 27 Maji, under 5 år, å ett sätt att vattra fris och frisad;
- HALL, SAMUEL, Engelsk undersåte, den 1 Juni, under 10 år, å förbättringar i och för upphettande och afdunstande af flytande ämnen eller gas;
- HALL, SAMUEL, Engelsk undersåte, den 1 Juni, under 10 år, på förbättringar i constructionen af maskineri för fortskaffande af fartyg och båtar;
- LANGLAIS, JACQUES, Fransk undersåte, den 2 Junii, under 5 år, å en machin för fabrication af tegelstenar;
- KJERNANDER, K. A. F., den 3 Juli, under 5 år, å en uppfinning att belägga likkistor och andra träarbeten med ett ämne, som liknar öfverdragning med kläde, drap eller flanel;
- ANDERSSON, M. F., den 6 Juli under 6 år, å en förbättrad machin för tillverkning af hästsko-söm;

- DOUAI, E., Fransk undersåte, den 8 Juli, under 5 år, å ett sätt att förekomma vagnars och fordons kullstjelpning;
- DOUAI, E., Fransk undersåte, den 8 Juli, under 5 år, å en så kallad centrifugal torkmachin;
- DOUAI, E., Fransk undersåte, den 8 Juli, under 5 år, å ett sätt att bereda gödningsämne;
- FALKMAN, CARL JOHAN, Handelsbokhållare, den 10 Juli, under 5 år, å en apparat för beredning af sprit;
- WELDING, JENS NIELSEN, Dansk sockerbagaregesäll, den 20 Juli under 3 år, å ett nytt slags karameller;
- LUNDBERG, J. E., Manufacturist, den 31 Juli, under 8 år, å förfärdigande af utanlås efter en förut i Riket okänd construction;
- MINEUR, C. G., Fabriksidkare, den 31 Juli, under 6 år, å en förbättrad method att på linneväfnader åstadkomma mönster och schatteringar;
- TENGELIN, J. T., Klensmeds-Ålderman, den 11 Augusti, under 5 år, å en våg-balance, kallad Bråk- eller Skarp-våg;
- NORDAHL, A. F., den 15 Augusti, under 8 år, å en förenad Glatt- och Rågodsgugn för bränning af porcelaine och kakel;
- SCHEUTZ, GEORG, Auditeur, den 15 Augusti, under 8 år, å ett sätt att medelst ånga, blandad med luft, åstadkomma rotatorisk rörelse;
- AMELUNG, J. J., Fabriksidkare, den 27 Augusti, under 8 år, å ett sätt att med estofft belägga och ornera väfnader af ylle, bomull, silke och lin, äfvensom hattfilt och balmarbeten;
- WAHRENDORFF, M. VON, Hof-Marskalk, Friherre, och PETERSSON, P. W., Bruks-Inspector, den 15 September, under 10 år, å ett sätt att, utan tillsatt af främmande ämnen, i milor och ugnar åstadkomma förkolning af bränntorf;
- EKMAN, G., Bruksägare, den 15 September, under 10 år, å ett sätt att medelst tillsats af brunsten åstadkomma förbättradt stångjern;

- MOOSBERG, LARS ARON, Handelsbokhållare, den 22 September, under 8 år, å ett sätt att bereda klipping af renkalfskinn;
- COCHRAN, JOHN W., Americansk undersåte, den 24 September, under 10 år, å en förbättring å så kallade cylinder skjutgevär och artilleripiecer med många krutkamrar;
- MALMROS, O. E., Commendants-Secreterare, den 2 October, under 5 år, å en machin för torkning af spanmål;
- ALTHAINZ, FR., Bageri-idkare, den 8 October, under 5 år, å en method att bereda jäst för brödbakning;
- SANDERSON, CHARLES, Engelsk undersåte, den 9 October, under 10 år, å förbättringar i sättet att smälta jernmalm;
- OWEN, JOSEPH, Dansk undersåte, den 12 October, under 5 år, å en utrikes gjord uppfinning att, utan spinning eller väfnad, medelst filtning tillverka kläde;
- WAHRENDORFF, M. VON, Hof-Marskalk, Friherre, den 27 October, under 10 år, å en uppfinning att från drufvan ladda kanoner, vallbössor och andra eldgevär;
- FALKMAN, C. J., Handelsbokhållare, den 30 October, under 6 år, å en förbättrad bränvins-distillerings-apparat;
- LUNDSTRÖM, J., Mechanicus, den 31 October, under 8 år, å ett nytt slag Bad-apparat;
- LUNDSTRÖM, J., Mechanicus, den 31 October, under 6 år, å förbättringar af förut kände bad-apparater;
- VOUGT, H. G., Juvelerare, den 4 December, under 6 år, å en uppfinning att, såsom rörelsekraft för alla slags gående verk, begagna ett horisontelt kringgående, med segel försedt vindkors, på en perpendikulärt stående axel.

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Cancellie den 17 December 1841.

F. A. Palme.

Lit. D.

Sammandrag af de från Magistraterna, till Kongl. Commerce-Collegium, inkomne Förteckningar öfver Handverkare med deras Gesäller, Lärlingar och andra vid arbetet skattskrifne personer för år 1840.

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andra vid handverket skattskrifne personer.
Alingsås	41	23	27	1
Arboga	62	35	45	—
Askersund	32	18	22	—
Borgholm	39	4	14	—
Borås	65	32	53	—
Calmar	105	51	156	—
Carlshamn	124	70	199	—
Carlskrona	155	89	255	3
Carlstad	76	56	72	—
Christianstad	121	181	226	9
Christinehamn	54	19	62	—
Cimbritshamn	40	22	47	—
Eksjö	66	81	—	—
Engelholm	50	40	44	—
Enköping	108	35	34	1
Eskilstuna	50	31	6	1
Fahlun	81	52	75	—
Falkenberg	42	16	15	—
Falköping	23	8	18	—
Gefle	105	95	146	15
Transport	1,439	958	1,516	30

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andra vid handtverket skattskrifna personer.
Transport	1,439	958	1,516	30
Grenna	24	10	29	—
Götheborg	196	310	361	19
Halmstad	75	50	72	1
Haparanda	15	1	17	—
Hedemora	38	18	16	—
Helsingborg	93	56	123	1
Hernösand	45	22	42	4
Hjo	44	24	28	—
Hudiksvall	52	35	40	—
Jönköping	102	42	130	—
Kongsbacka	23	11	5	—
Kongelf	23	6	7	—
Köping	55	28	44	2
Laholm	47	8	—	—
Landskrona	48	22	58	10
Lidköping	67	35	53	—
Lindesberg	20	7	5	—
Linköping	122	103	209	17
Luleå	28	5	15	—
Lund	96	85	187	—
Malmö	129	257	225	2
Mariestad	52	26	50	—
Mariefred	25	9	19	—
Marstrand	8	5	1	—
Nora	24	16	14	—
Transport	2,890	2,149	3,286	86

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andra vid handtverket skattskrifne personer.
Transport	2,890	2,149	3,266	86
Norrköping	153	192	260	50
Norrtelje	52	15	32	—
Nyköping	73	57	75	15
Philipstad	20	11	11	—
Piteå	29	8	6	2
Sala	59	23	37	—
Sigtuna	18	6	10	—
Skanör	2	1	—	—
Skara	28	13	14	—
Skenninge	30	19	27	2
Sköfde	35	5	22	—
Strengnäs	30	17	27	—
Strömstad	21	12	13	—
Stockholm	978	1,836	2,213	491
Sundsvall	76	38	43	—
Säther	20	6	23	1
Söderhamn	66	22	37	1
Söderköping	35	18	23	2
Södertelje	37	25	44	—
Sölvitsborg	62	41	76	—
Thorshälla	15	7	12	—
Trosa	23	7	11	2
Uddevalla	68	47	74	—
Ulricehamn	29	7	20	—
Umeå	27	8	12	—
Transport	4,876	4,590	6,388	652

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andra vid handtverket skattskrifne personer.
Transport	4,876	4,590	6,388	652
Upsala	114	125	223	—
Wadstena	42	24	41	—
Warberg	46	22	40	2
Waxholm	19	10	—	—
Wenersborg	68	37	42	3
Westervik	57	33	41	2
Westerås	93	83	106	—
Wexjö	87	55	109	3
Wimmerby	49	27	17	—
Wisby	80	43	106	—
Ystad	115	132	137	—
Åmål	54	21	29	2
Örebro	108	110	145	10
Öregrund	7	1	2	—
Östersund	6	2	5	—
Östhammar	33	19	15	—
Summa	5,854	5,334	7,446	674

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 13 November 1841.

A. J. Lönnerberg.

Sammandrag af de från Magistraterne till Kongl. Commerce-Collegium inkomne Förteckningar öfver Idkare af sådane Näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk, och icke heller lyda under Hall-Rätt år 1840.

	Idkare.	Betjening i och för Näringen.	Andra i och för Näringen mantalsskrif- na personer.
Alingsås	10	5	4
Arboga	25	10	—
Askersund	12	2	9
Borgholm	15	—	—
Borås	25	30	—
Calmar	60	19	31
Carlshamn	27	8	—
Carlskrona	31	38	6
Carlstad	29	11	—
Christianstad	53	27	18
Christinehamn	19	2	—
Cimbritshamn	29	14	—
Eksjö	13	4	—
Engelholm	8	5	—
Enköping	31	13	—
Eskilstuna	18	15	1
Dito Manufacturister	240	277	418
Fahlun	28	7	—
Falkenberg	8	1	—
Falköping	6	6	—
Transport	687	494	487

	Idkare.	Betjening i och för Näringsen.	Andra i och för Näringsen mantalsskrif- na personer.
Transport	687	494	487
Gefle	199	33	46
Grenna	8	1	—
Göteborg	122	54	16
Halmstad	14	6	1
Haparanda	1	1	1
Hedemora	7	1	2
Helsingborg	56	51	3
Hernösand	12	8	11
Hjo	4	1	2
Hudiksvall	130	2	—
Jönköping	24	16	14
Kongsbacka	9	3	—
Kongelf	6	3	—
Köping	13	5	2
Laholm	3	1	—
Landskrona	38	54	1
Lidköping	11	11	—
Lindesberg	10	2	—
Linköping	56	37	14
Luleå	1	1	—
Lund	45	40	—
Malmö	93	114	—
Mariefred	10	4	—
Mariestad	9	7	—
Marstrand	9	8	—
Transport	1,541	953	600

	Idkare.	Betjening i och för Näringsen.	Andra i och för Näringsen mantalsskrif- na personer.
Transport	1,541	953	600
Nora	14	3	—
Norrköping	122	57	28
Norrtelje	32	3	—
Nyköping	42	6	4
Philipstad	9	1	—
Piteå	3	3	2
Sahla	12	5	15
Sigtuna	8	1	—
Skanör	2	—	1
Skara	11	3	5
Skenninge	19	12	5
Sköfde	7	1	—
Strengnäs	14	6	—
Strömstad	3	1	—
Stockholm	1,460	1,113	475
Sundsvall	123	5	—
Säther	3	3	—
Söderhamn	90	33	40
Söderköping	12	13	1
Södertelje	39	20	—
Sölvitsborg	23	3	—
Torshälla	7	5	—
Trosa	36	—	13
Uddevalla	9	13	5
Ulricehamn	8	2	—
Transport	3,685	2,265	1,194

	Idkare.	Betjening i och för Närigen.	Andra i och för Närigen mantalsskrif- na personer.
Transport	3,685	2,265	1,194
Umeå	6	2	4
Upsala	63	58	24
Wadstena	17	6	—
Warberg	8	6	—
Waxholm	18	3	—
Wenersborg	27	16	2
Westervik	12	6	5
Westerås	48	30	7
Wexjö	16	14	5
Wimmerby	7	3	—
Wisby	67	21	—
Ystad	57	26	—
Åmål	11	9	4
Örebro	56	42	35
Öregrund	5	—	—
Östersund	5	2	—
Östhammar	7	2	—
Summa	4,115	2,511	1,280

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 13 November 1841.

A. J. Lönnerberg.

Lit. F.

Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1840, enligt de från Magistraterna inkomna förteckningar.

	Beloppet af den taxerade Bevillingen.			
	För Handtverkare.		För Idkare.	
Alingsås	163	16	80	24
Arboga	426	16	270	—
Askersund	138	—	89	—
Borgholm	222	24	42	—
Borås	368	—	216	32
Calmar	781	20	544	16
Carlshamn	802	—	245	32
Carlskrona	1,258	32	463	24
Carlstad	440	40	261	7
Christianstad	1,558	24	559	24
Christinehamn	284	8	136	32
Cimbrishamn	188	40	115	40
Eksjö	367	4	122	8
Engelholm	201	28	95	—
Enköping	492	32	291	—
Eskilstuna	311	—	171	24
Dito Manufacturister	—	—	1,523	44
Fahlun	703	8	343	32
Falkenberg	108	16	114	—
Transport	8,821	20	5,686	3

	Beloppet af den taxerade Bevillingen.				
	För Handverkare.			För Idkare.	
Transport	8,821	20	—	5,686	3 —
Falköping	64	—	—	70	— —
Gefle	911	—	—	947	24 —
Grenna	95	—	—	60	— —
Göteborg	2,282	12	—	2,438	36 —
Halmstad	659	32	—	259	14 —
Haparanda	74	3	3	31	— —
Hedemora	203	24	—	120	16 —
Helsingborg	408	32	—	814	32 —
Hernösand	364	32	—	153	— —
Hjo	222	32	—	140	— —
Hudiksvall	365	—	—	473	32 —
Jönköping	700	24	—	216	16 —
Kongsbacka	83	24	—	22	16 —
Kongelf	61	32	—	136	32 —
Köping	383	28	—	130	24 —
Laholm	81	24	—	48	— —
Landskrona	359	24	—	402	16 —
Lidköping	259	—	—	93	— —
Lindesberg	76	24	—	246	— —
Linköping	876	8	—	632	46 —
Luleå	94	8	—	10	— —
Lund	813	—	—	600	46 —
Malmö	1,466	32	—	1,713	— —
Mariefred	102	—	—	68	— —
Transport	19,829	31	3	15,513	5 —

		Beloppet af den taxerade Bevillningen.				
		För Handtverkare.			För Idkare.	
	Transport	19,829	31	3	15,513	5
Mariestad		391	24	—	103	40
Marstrand		15	8	—	132	40
Nora		130	32	—	130	—
Norrköping		2,231	—	—	2,783	47
Norrtelje		174	—	—	162	16
Nyköping		491	24	—	319	—
Philipstad		71	—	—	95	—
Piteå		116	24	—	34	32
Sala		367	32	—	264	32
Sigtuna		68	—	—	56	—
Skånör		9	16	—	2	3
Skara		132	24	—	117	—
Skenninge		125	—	—	212	32
Sköfde		133	40	—	55	—
Strengnäs		200	16	—	153	24
Strömstad		30	—	—	26	32
Stockholm		63,620	38	—	599	16
Sundsvall		425	16	—		
Säther		93	24	—	54	—
Söderhamn		211	24	—	253	8
Söderköping		294	8	—	156	32
Södertelje		139	24	—	164	24
Sölvitsborg		410	16	—	195	8
Thorshälla		61	—	—	216	—
	Transport	89,773	37	3	21,801	7

{ innefattas i Bevilln. för handtverkare.

	Beloppet af den taxerade Bevil- ningen.				
	För Handverkare.			För Idkare.	
Transport	89,773	37	3	21,801	7
Trosa	80	16	—	111	—
Uddevalla	752	32	—	85	—
Ulricehamn	150	32	—	73	—
Umeå	105	16	—	46	—
Upsala	1,029	32	—	784	—
Wadstena	315	16	—	135	32
Warberg	203	40	—	90	40
Waxholm	83	—	—	136	24
Wenersborg	224	44	—	63	12
Westervik	274	8	—	107	40
Westerås	731	16	—	654	28
Wexjö	473	8	—	471	8
Wimmerby	176	8	—	89	—
Wisby	822	16	—	706	—
Ystad	729	32	—	534	32
Åmål	228	24	—	63	—
Örebro	1,175	24	—	583	40
Öregrund	28	—	—	69	16
Östersund	22	16	—	116	—
Östhammar	162	24	—	141	—
Summa	97,543	9	3	26,862	39

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 13 November 1841.

A. J. Lönnerberg.

STOCKHOLM, 1842.

P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.
